

Referat

Dato 2.12.2021, kl 10 – 16

Sted Teams/Hassel 2

Tilstede: Hanne Greiff Johnsen (Equinor, styreleder), Sandrine Benard (Miljødirektoratet), Tove Gabrielsen (UiA/UNIS), Alf Håkon Hoel (UiT), Bjørn Samset (Cicero), Tor Eldevik (UiB), Liv-Hege Seglsten (Green Tech AS), Ellen Øseth (Norsk Polarinstitut), Camilla Brattland (UiT) og Eivind Selvig (Civitas)

Forfall: Bo Møllesøe Vinther (Københavns Universitet), Marit Nyborg (KLD) og Vigdis Vandvik (UiB)

Observatører: Øystein Tennfjord (KLD) og Gørill Kristiansen (KD)

Tilstede fra Forskningsrådet:

Anicke Brandt Kjeldsen (avdelingsdirektør), Christina Abildgaard (avdelingsdirektør), Ingvild Marthinsen og Malin Lemberget Lund (referent). Ingunn Borlaug Lid og Oda Bjelland Mathiassen deltok under sak 70.

Sak PSKLIMPOL 64/21 Godkjenning av saklisten

Vedtak: Saklisten godkjennes

Sak PSKLIMPOL 65/21 Referat fra styremøte 06/21, og møte med styreleder 24. nov 2021

Til saken forelå det to referater. Ett fra forrige porteføljestyremøte 06/21 til godkjenning, og ett referat fra møte med porteføljestyreleder om fellesutlysningen *Kinesisk-norsk forskningssamarbeid innenfor klimasystemforskning* til orientering.

Vedtak: Referat fra porteføljestyremøte for klima og polar 6/21 godkjennes. Porteføljestyret tar referat fra møte med porteføljestyreleder 24. nov 2021 (sak 63/21) til orientering.

Sak PSKLIMPOL 66/21 Spørsmål om habilitet

Vedtak: Tor Eldevik, Tove Gabrielsen og Ellen Øseth er inhabile under sak 71/21 Evaluering av Arven etter Nansen, og deltok ikke under porteføljestyrets diskusjon av komiteens anbefalinger.

Sak PSKLIMPOL 67/21 Orienteringer fra Styret og Forskningsrådet

[Vedtaksprotokoller og saksdokumenter for Forskningsrådets styre i 2021 ligger her til orientering.](#)

[Saksliste og referater fra porteføljestyrene ligger her til orientering.](#)

Forskningsrådet orienterte om:

- Status for fellesløftet. Finansiering av prosjekter vil skje over KD sine midler og vil ikke påvirke FRIPRO midlene.

Avdelingsdirektør Christina Abildsgaard orienterte om:

- Forskerprosjekt utlysningen knyttet til [samfunnsvitenskapelig forskning i Arktis](#) gjennom UTENRIKS og Global utvikling.
- EU-PolarNet2 (EUPN2) og European Polar Board (EPB) har gjennomført sine årsmøter / generalforsamlinger i Brussel 25-29. oktober.
- Forskningsrådet og Nansensenteret (NERSC) arrangerer en workshop for norske polarforskere under ASSW2022 i Tromsø 30. mars 2022.
- Forskningsrådet og Norsk Polarinstitutt arrangerer et nytt Antarktiske seminar 3-4. Mai 2022 i Tromsø.

Avdelingsdirektør Anicke Brandt-Kjelsen orienterte om:

- [MILUTARENA](#). Det er blitt finansiert fem nye prosjekter under denne nettverksordningen. Søknadene er behandlet administrativt.
- SKAN-konferansen. Forskningsrådet er medarrangør av SKAN konferansen i 2022, og ønsker å lyse ut midler til kunnskapsoppsummering på arealendringer. Administrasjonen vil komme tilbake med en sak til styret om dette.
- JPI Urban Europa. Det er norske partnere med i fem av de 16 nye europeiske byprosjektene som får midler fra det siste ERA-Net Cofundet til JPI Urban Europa. Vedtak fattes i desember.
- [Kommunikasjon og formidling](#). Det er kommet inn 16 søknader til denne utlysningen. Vedtak fattes i desember av administrasjonen.
- Forskningsrådets klima- og miljøavdeling har startet opp en podkastserie: [Klima- og miljørådet](#), som lanseres sammen med Forskning.no.

Porteføljestyrets medlemmer orienterte om:

- Camilla Brattland har deltatt på møte med PSHUMSAM og diskutert samfunnsvitenskapelig og humanistisk forskning i porteføljeplanen til klima og polar.
- Det er siste kommentarrunde for IPCC delrapport 3 *Utslippsreduksjon, opptak og virkemidler*. Frist for kommentarer er 17. januar. Lansering er planlagt i april 2022.

Vedtak:

Porteføljestyret tar orienteringene til etterretning.

Sak PSKLIMPOL 68/21

Status fra IASC arbeidsgruppene

[International Arctic Science Committee](#) (IASC) er en ikke-statlig organisasjon som skal fremme og legge til rette for samarbeid mellom alle land som er engasjert i arktisk forskning. Forskningsrådet betaler kontingent og oppnevner representanter til arbeidsgruppene. Norge har et medlem i IASC Council og to representanter i hver av de fem arbeidsgruppene marin, kryosfære, atmosfære, terrestrisk, og samfunn og humaniora. I møtet var representanter fra arbeidsgruppene invitert inn for å informere om arbeidet og ha dialog med porteføljestyret om merverdi, utfordringer og dialog fremover. Følgende representanter deltok:

- Grace Shephard (UiO) fra Marin arbeidsgruppe
- Maria Sand (CICERO) fra atmosfære arbeidsgruppen
- Thomas Vikhamar Schuler (UiO) fra kryosfære arbeidsgruppen
- Britt Kramvig (UiT) fra samfunn og humaniora arbeidsgruppen
- Pernille Bronken Eidesen (UNIS/UiO) fra terrestrisk arbeidsgruppe

Representantene trakk frem mye av de samme utfordringer, som hvordan formidle tilbake til et nasjonalt nettverk og hvordan de bedre, over hele Arktis kan dele data, og koordinere seg bedre. De opplever at det er behov for et bedre system og en felles forståelse for deling av data.

Porteføljestyret takket for nyttige presentasjoner og spurte hvordan Forskningsrådet kan hjelpe til med å sikre at arbeidet blir synlig og tilgjengelig. Styret nevnte blant annet anbefalingen fra oppfølgingskomiteen etter polar evalueringen om et nettverk og en polarkomite. Forskningsrådet vil jobbe videre med dette. Det kom også tips om en nettverksgruppe i USA som kan være en god modell: *US Interagency Research Policy Committee IARPC*: <https://www.iarpccollaborations.org/members/index.html#sort=recent> Det ble også tatt opp om mandatet for representantene er for stort og at man mulig må se på dette igjen. Forskningsrådet kan hjelpe til med å arrangere møteplasser. Videre kommenterte styret at disse arbeidsgruppene er en fin mulighet for å etablere tverrfaglige prosjekter, spesielt innen samfunnsvitenskap og humaniora. Dette kan være krevende, men midler til forprosjekter kan være en løsning for å få til reelt samarbeid. Styret inviterte arbeidsgruppene til årlige møte for å få en statusoppdatering fra arbeidet.

Vedtak: Porteføljestyret tar saken til etterretning, og inviterer til en årlig oppdatering og dialog med representanter fra arbeidsgruppene.

Sak PSKLIMPOL 69/21

Revidert porteføljeplan for KLIMPOL

Siden sist møte og sak i porteføljestyre (sak 59/21) har porteføljeplanen vært på høring i fire departementer, i tillegg til et ledermøte internt. Den er også blitt diskutert i porteføljestyret for humaniora og samfunnsvitenskap (PSHUMSAM). Det er generelt kommet lite kommentarer, og administrasjonen har kun gjort noen mindre justeringer. I tillegg er det lagt inn et "fremtidsblikk" som er nytt.

Administrasjonen mener planen er så klar som den kan bli gitt tilgjengelig ressurser og tid, og ønsket porteføljestyrets kommentarer og godkjenning for å legge ut på høring.

Porteføljestyret hadde noen mindre kommentarer og presiseringer som administrasjonen legger inn. Alle porteføljeplaner skal legges ut innen 15. desember i et felles høringsverktøy med felles spørsmål. Frist for høringen vil være 20. februar 2022.

Vedtak: Administrasjonen tar med seg porteføljestyrets kommentarer og legger porteføljeplanen ut på høring med svarfrist i februar 2022. Porteføljestyret får saken opp igjen til endelig godkjenning våren 2022.

Sak PSKLIMPOL 70/21

Status i Horisont Europa

EUs niende rammeprogram for forskning og innovasjon Horisont Europa, startet opp 1. januar 2021. Norske aktører kan søke om midler på lik linje som EUs medlemsland. Deltakelse i EUs rammeprogrammer gir tilgang til forsknings- og innovasjonsresultater til en verdi av et mye større beløp enn det norske aktører mottar.

Saken fremmes for at porteføljestyret skal være kjent med utlysninger i Horisont Europa, for å kunne vurdere godt samspill og eventuell deltagelse i utlysningene i forbindelse med behandling av investeringsplan for 2023-2025. Presentasjonen ligger i Sharepoint.

Ingunn Borlaug Lid og Oda Bjelland Mathiassen ga en orientering om status for Horisont Europa, som inkluderte partnerskap og missons, og la fram en foreløpig liste over forsknings- og innovasjonsbehov i *Destination 1: Climate sciences and responses for the transformation towards climate neutrality*, fra *Orientation paper for klynge 5 Klima, energi og mobilitet*, som vil danne grunnlaget for de neste utlysningene. De la også fram prosess og tidsplan for utarbeiding av arbeidsprogram med utlysninger for 2023-2024, der det vil foreligge endelig utkast i mai/juni 2022. Porteføljestyret var fornøyd med å være så tett koblet på prosessene og kommenterte at det kan være vanskelig å ha den fulle oversikten. Forskningsrådet vil lage en oversikt over pågående prosjekter med norske deltakere innen klima og polar i Horisont 2020s klimaprogram (Samfunnsutfordring 5) og en oversikt over relevante utlysninger (når de foreligger). Dette vil bli lagt fram på et senere møte for å se dette i sammenheng med planlagte nasjonale investeringer. Forskningsrådet vil ettersende *Orientation paper for klynge 5 Klima, energi og mobilitet*.

Vedtak: Porteføljestyret tar saken til orientering.

Sak PSKLIMPOL 71/21

Midtveisevaluering av Arven etter Nansen

[Prosjektet Arven etter Nansen](#) har gjennomgått en midtveisevaluering. Hensikten har vært å vurdere kvaliteten til prosjektet så langt, om prosjektet er i rute for å kunne nå oppsatte mål, samt gi råd til forbedringer i andre fase av prosjektet. Komiteens leder Martin Fortier (Sentinel North, Université Laval) presenterte komiteens vurdering og anbefalinger i møtet. Porteføljestyret diskuterte videre de viktigste anbefalingene som Forskningsrådet må ta med seg i dialog med prosjektet for videre oppfølging.

Tor Eldevik, Tove Gabrielsen og Ellen Øseth var inhabile under diskusjonen i styret og deltok kun under presentasjonen av rapporten.

Porteføljestyret takket for et godt og grundig arbeid med evalueringen. Styret peker på noen anbefalinger for siste fase som blir spesielt viktig å følge opp, som behov for bedre involvering av brukere og et strategisk resultatmålingsverktøy for å måle risiko, utvikling og måloppnåelse.

Administrasjonen vil diskutere komiteens anbefalinger med prosjektledere, og prosjektet vil levere et tilsvar til anbefalingene på hvordan disse kan følges opp.

Evalueringskomiteen har kommet med nyttige kommentarer til Forskningsrådet på hvordan så store prosjekter bør følges opp som vi vil ta med oss i den videre oppfølgingen av dette prosjektet og i arbeid med andre initiativer.

Vedtak: Porteføljestyret tar evalueringen til orientering. Administrasjonen tar med seg innspillene som fremkom i møtet i Forskningsrådets videre oppfølgingen av prosjektet Arven etter Nansen.

Sak PSKLIMPOL 72/21

Avsluttede prosjekter

Sluttrapporter fra prosjektene behandles administrativ og kan legges fram for porteføljestyret til orientering. Administrasjonen hadde invitert en prosjektleder til å presentere prosjekt og resultater.

Isabel Seifert-Dähn ved NIVA presenterte prosjektet [270742 - New water ways - towards water-sensitive and climate-adapted nordic cities](#)

Vedtak: Porteføljestyret tar saken til orientering.

Sak PSKLIMPOL 73/21

Eventuelt

Påminnelse: neste møte blir digitalt 10. februar 2022

Sak PSKLIMPOL 74/21

Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: Vedtaksprotokollen godkjennes.